

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

„Edinost!“

Beseda dneva je po zadnjih dnevih
»Edinost« in napad na njo, obenem pa
nam mora postati program, zakaj samo
v »Edinosti« Jugoslovenov je njih spas.

Dostikrat je žal že kazalo, ko da smo
Jugosloveni pozabili na ta program in
ni se pozabljeni, ko je grešil proti temu
programu Slovenec z vzklikom: Kaj
Skader, Koroška je glavno! in ko je za-
grešil enak greh Srb z vzklikom: Kaj
Koroška, Skader je glavno! In vendar je
glavno eno ko drugo, ker eni so interesi
vseh Jugoslovenov in ravno tako ne mo-
re zadeti izguba Skadra samo Srba, ka-
kor ne zadene izguba Koroške samo
Slovenca.

In spoznanje nujne potrebe, da so vsi
Jugosloveni edini, je po napadu na »E-
dinost« prodrlo na vsej fronti. Večje de-
monstracije ko v Ljubljani so bile v Za-
grebu in Dalmaciji in samo oster in na-
gel nastop policije je preprečil, da niso
bile enake v Beogradu. Samo postran-
skega pomena je, če ni tudi Beograd de-
monstriral, ker svoje mnenje je pokazal
z vso jasnostjo. Se nikdar ni beograjsko
časopisje tako odločno in tako enodušno
nastopilo v obrambo pravic tržaških Slo-
vencev ko sedaj. Beseda »Edinost« je
tudi v Beogradu beseda dneva, a obenem
z njo je beseda dneva tudi edinost Ju-
goslovenov.

Naj navedemo v dokaz sijajen članek
»Politike« s pomembnim naslovom Edi-
nost.

Z oostrostjo, kakršne ni uporabil slo-
venski tisk za obsodbo fašistovskega na-
pada, komentira »Politika« tržaški zlo-
čin in nato pravi:

»Kako bo naše oficijelno mišljenje in
naše službeno stališče, o tem sedaj ne
mislim. Toda prehodil sem ves Beograd
in povsodi, povsodi, povsodi sem slišal
samo glasove, v katerih je drhtelo ogor-
čenje. V tej deželi se vendarle mirzi na-
silje. Vsa zgodovina Beograda je revo-
lucija proti njemu. In dalje: Beograd ima
lahko razna politična mišljenja, more
biti cepljen na stranke in razrede in ni
treba, da bi bila ta razbitost vedno sim-
patična, mišljenje ni vedno izraz rase,
toda Beograd ima eno nacionalno zavest.
On je nosilec te zavesti in sedaj tem
bolj, ker se čuti Beograd kot prestolni-
ca cele države. To ni več želja, to ni sa-
mo geografično dejstvo, to je stvarna ču-
stvenica, ki se v tem času trenutne iz-
kušnje najbolj občuti po ogorčenju, ki
je objelo prestolnico.

In ta edinost, ki jo danes čuti prestol-
nica z vso državo, je morda ena najmanj
zaželenih posledic fašistov. izzivanja.

Srečam starejšega gospoda, uglednega
moža predvojnega Srbijske. Takoj smo pri-
šli govoriti o človeku z mladim levom.
(Tako se je namreč dal Mussolini ope-
tovano slikati. Op. ured.)

— Da, Mussolini vidi, da smo miro-
ljubni in da smo vse sile napeli, da ure-
dimo svojo hišo. In vidi, da nam to celo
uspeva polagoma sicer, toda sigurno. In
zato nas hoče fašizem izzvati in nas pod-
jarmiti sedaj, ko smo se utrjevali od do-
sedanjih naporov. Vidim samo eno in to
me tako veseli, da sem g. Mussoliniju
celo hvaležen. Za mojih dni smo gledali
na naš jug in Skader in samo to nas je
bolelo. In vidite, danes, jaz, ki sem sama
prošlost, gledam tja na zapad in iskreno
čutim, da je tudi to moje. In če so vsled
nasilja ogorčeni Slovenci, naj se tolaži-
jo: tudi mi stari Beograščani, katere so
obtoževali za časa pariške konference,
da ne čutimo za Reko in Istro, tudi mi
smo danes skupno z njimi. In zapomni-
si bomo besedo »Edinost«, ki prih-
ja iz Trsta že drugi k nam...

Dr. Ninčičev odgovor v skupščini.

Beograd, 11. novembra. Za včerajšnje
sejo skupščine je vladalo veliko zani-
manje. Vse galerije so bile polne, po-
slanci zbrani skoraj polnoštevilno. Po iz-
vršenih formalnostih je odgovarjal na in-
terpelacije zaradi napada na »Edinost«
dr. Ninčič.

Dejal je, da dokazuje napad na ured-
ništvo »Sere« in razna stanovanja Itali-
janov, da tržaški izpredi niso imeli po-
sebnega namena proti Slovincem. Mus-
solini sam je bil proti izgredom in 27
fašistov je bilo v Trstu aretiranih. (Smo-
dej. Vsi so izpuščeni.) Odškodnine on
ne more zahtevati, ker gre za italijanske
državljanke in bi pomenil njegov nastop
vmešavanje v notranje zadeve Italije. Če

se obsoja tržaške dogodke, potem je tre-
ba obsoditi tudi zagrebške. (Hrupen
ugovor.) Naš narod je hraber, toda miro-
ljuben. V našem interesu je, da živimo z
vsemi narodi, zlasti pa s sosedi v miru.

Po dr. Ninčiču so govorili interpelanti.
Vsi so odklonili njegova izvajanja ter
izjavili, da se z odgovorom ne morejo
zadovoljiti. Skupščina je njihovim izva-
janjem mestoma burno pritrdjevala. Nato
je bil z veliko večino glasov sprejet pre-
hod na dnevni red.

Ni razveseljiv odgovor dr. Ninčiča.
Toda protesti ne pomagajo, temveč sa-
mo delo. Vsi na delo za konsolidacijo
Jugoslavije, pa bo mogel njen zunanji
minister govoriti tudi drugače.

Seja ministrskega sveta.

»UŽALJENI« ITALIJANI ZAHTEVAJO NOVA ZADOŠČENJA. — ZAGREBSKI
VELIKI ŽUPAN UPKOJEJEN. — SLADKORNA TOVARNA NA ČUKARICI
PREŠLA POPOLNOMA V DRŽAVNO LAST.

Beograd, 11. novembra. Seja ministr-
skega sveta se je bavila v glavnem z
vprašanjem zunanje politike in sicer z
dogodki v Italiji, ki so našli pri Sloven-
cih in Hrvatih velik odmev. Pravijo,
da se Italija ne more zadovoljiti z izjavo
naših organov: poslanika v Rimu g. An-
tonijevića, velikega župana in policijskega
šefa v Zagrebu, temveč da je
Italija baje zahtevala, da se izvrše go-
tove mere. Ta verzija je zaenkrat še sa-
mo predpostavka, toda predpostavka, ki
je najbrže postavljena na pozitivno pod-
lago.

Zanimivo je, da je bil za časa seje
vlade dr. Ninčič dvakrat v dvoru. Prvič
je bil v avdienci od 16.45 do 17.15, dru-
gič pa od 20. do 20.30. Vlada je skleni-

la, da se zagrebški veliki župan g. Tre-
šček takoj upokoji. Njegove agende bo
prevzel najstarejši uradnik.

Po izjavah merodajnih krogov stopajo
odnošaji do Italije v normalno fazo in se
pričakuje, da bo spor v kratkem času
izraunan.

Na seji so razpravljali tudi o notranji
situaciji. Pravni minister je poročal o
odkupu tvornice sladkorja na Čukarici.
Sklenjeno je bilo, da tvornica popolno-
ma preide v državne roke in da se iz-
plača delničarjem 14 milijonov dinar-
jev, kakor je to ocenil posvetovalni od-
bor pravnega ministrstva. Finančni mi-
nister je pooblaščen, da izroči skupščini
zakonski načrt o neposrednih davkih.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA. UPRAVIČENA ZAHTEVA HSS.

Beograd, 11. novembra. Na seji zaka-
nodajnega odbora, na kateri bi imelo
priti do konstituiranja, je bilo mnogo
burnih scen. Prišlo je do prerekanja
med vlado in opozicijo glede zahtev, ki
so jih stavili radikali in radičevci, da
se mesto onih članov, ki so postali mi-
nistri (dr. Superina in Simonović), po-
kličejo njihovi namestniki, ki so jim
sledili na kandidatni listi, katera je bila
svojčas predložena v skupščini.

Debata je bila prav živahna. Najbolj
zanimivo pa je bilo, da se sploh ni ve-
delo, kdo je član odbora. Radikali in
radičevci so predložili akte, v katerih
so zahtevali, da zasedeta prazni mesti
po en radikal in radičevci. Nastal je
velik škandal. Iz vrst opozicije so se
čuli kliči: »To ne more biti!« Na vpra-
sanje »Zakaj?« je bilo več sentimental-
nih odgovorov. V debato sta posegla dr.
Pivko in Zanič. Nato je radičevci
Banković v motiviranem predlogu

zahteval, da se seja odgodi, dokler ne
pride do sporazuma in se ta vprašanja
ne reši v plenumu. Z zelo stvarnimi ar-
gumenti je posl. Banković dokazal, da
mora imeti vsaka skupina po poslovni-
ku svoje zastopstvo v zakonodajnem od-
boru in sicer po razmerju svojih članov.
Med drugim je dejal, da se je volitev
udeležilo samo 26 poslancev HSS, 30
poslancev pa ni volilo, ker je bilo 6 man-
datov uničenih, 24 pa jih je bilo postav-
ljenih pod anketo. HSS trpi vsled tega
veliko škodo. Najpravičnejši način bi
bila sprememba poslovnika. Zato pred-
laga, da se diskusija odgodi. Krivično
je, da ima klub, ki šteje 57 poslancev, v
zakonodajnem odboru samo enega za-
stopnika, medtem ko imajo zajedničarji,
katerih je desetkrat manj, kar tri za-
stopnike. Govorili so še posl.: Milorad
Vujičić, Vasa Jovanović, federalist Du-
ljević in drugi. Končno je bila seja pre-
kinjena, ne da bi prišlo do soglasja. Že
dobro znani zajedničarski poslanec Ža-
nić pa se je na koncu seje le odrežal,
rekoč: »To vam je bil lep Bürgerabend!«

Pridemo pred skupščino in sestanemo
se s skupino radičevskih poslancev.

Mi morda ne bomo manifestirali po
ulicah. Nismo tega vajeni... Toda tudi
druga pota so za ogorčenje...

Do nas prihajajo mnogostranski udar-
ci kladiv s stavbe, ki je med skupščino
in vojnim ministrtvom. Ogromna stavba
se gradi. Stari gospod se ustavi pred
zgradbo generalnega štaba in reče:

»To treba solidno zgraditi — in me
pogleda z zadovoljnim in pomenljivim
nasmehom. Solidno in disciplinirano!«

Razstanem se od starega gospoda in
rečem kot svoj odgovor samo eno be-
sedo:

Caporetto!

Beograd se je v resnici približal svo-
jemu jugu... In to je, kar g. Mussolini
najbrže najmanj želi.

Dvakrat je bila »Edinost« beseda dne-
va, naj postane tudi edinost z malo za-
četnico simbol našega dela. Nasilje fa-
šistov je združilo nas in Beograd v ena-
kem čustvovanju za brate tam preko,
naše delo pa naj poskrbi, da bo ostala
ta edinost večna.

To delo naj bo naš odgovor na tržaške
dogodke in dali bomo najbolj pravičen
odgovor. Vsak drug odgovor pa opusti-
mo, ker bi škodovali le sebi!

Rusko-turška zveza.

Pariz, 11. novembra. Po službenih in-
formacijah sovjetskega poslanstva v
Kopenhagenu so pogajanja, ki so se vr-
šila dalj časa med zastopnikom sovjetskega
poverjenstva za zunanje zadeve
Litvinom in turškim poslanikom v Mo-
skvi, zaključena. Do sporazuma je pri-
šlo v vseh vprašanjih, ki so bila spre-
jeta v diskusijo. Sovjetska in turška vla-
da sta se na podlagi tega sporazuma
vzajemno obvezali, da bosta pristopili k
ureditvi vseh problemov centralne Azi-
je v duhu sovjetske politike. V prvi vr-
sti bosta obe vladi zavzeli identično sta-
lišče v vprašanjih rešitve mosulskega
spora. Sporazumno pa bosta nastopili
tudi v ocenjevanju problemov Locarn-
skega sporazuma. Ruska vlada je ob-
ljubila Turški, da bo podpirala nacio-
nalni turški pokret, turška vlada pa je
obljubila, da bo podpirala sovjetsko po-
litiko v Orientu.

London, 11. novembra. Današnja »Ti-
mes« poroča, da je francoska vlada iz-
delala načrt o razorožitvi, ki bi bil ob-
vezen za vse države. Načrt so pregledali
znameniti vojaški in politični strokov-
njaki. Francoska vlada bo v kratkem
predložila načrt Svetu Zveze narodov.

Na podlagi francoskega načrta se bo
razorožitvena konferenca, ki jo bo skli-
cala Zveza narodov v najkrajšem času,
držala istih principov, kakor jih vsebu-
je ta predlog.

DR. ANDJELINOVIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 11. novembra. Nar. posl. dr.
Andjelinović je bil včeraj sprejet v av-
dienco, ki je trajala poldrugo uro. Av-
dienca je imela političen značaj. Dr.
Andjelinović ni hotel dati o avdienci no-
benih pojasnil.

BAVARSKI MONARHISTI PRIPRAV- LJAJO DRŽAVEN UDAR.

Berlin, 11. novembra. Vladni krogi so
zelo v skrbeh, da bi moglo priti ob pri-
liki sedemletnice proslave weimarske
ustave do večjih nemirov. Vlada je pre-
jela iz Bavarske poročila, po katerih se
bavarski monarhisti pripravljajo na
puč, ki bi bil sličen onemu, katerega
sta organizirala Ludendorff in Hitler.
V zaroto je vpleten tudi princ Ruprecht
Bavarski.

Kakor poroča »Frankfurter Zeitung«,
je princ Ruprecht na intervencijo grofa
Sodena in generala Mölla pred par dne-
vi dospel na Bavarsko ter posetil ko-
mandanta monakovske posadke. Obiskal
je tudi višje funkcionarje deželne vla-
de. Omenjena trojica je predlagala, da
se Bavarci odločijo za monarhijo in da
se čim prej izvede državni udar. Večina
poveljnikov in vladnih funkcionarjev je
na predlog pristala. Celokupni tisk na-
pada zelo ostro princa Ruprehta in po-
udarja, da je le on odgovoren za pri-
prave novega državnega udara.

CHAMBERLAIN O LOCARNSKI POGODBI.

London, 11. novembra. Na banketu,
ki ga je priredil londonski župan, je
zun. minister Chamberlain izjavil pred
člani diplomatskega kora, da predstavlja
konferenca v Locarnu začetek veli-
ke akcije, ki jo bodo izvajale vse države
v cilju, da se zasigura delo miru. Pre-
pričan je, da bodo vse države ratificirale
pogodbo, ki je bila sklenjena v Locar-
nu; kajti nobena teh držav ne bi mogla
prevzeti odgovornosti za slučaj, ako bi
bila ona vzrok neratifikacije Locarnske
pogodbe.

tilda — Saričeva, dr. Gruden — Peček, Helena — Medvedova, Mrmolja — Gregorin, Klander — Plut, Mrmoljevka — Rakarjeva, Siratka — Jerman, Kadivec — Jan, Kremžar — Lipah, Stebelce — Drenovec, mlad človek — Sanein, hišna — Gorjupova, I. svetnik — Danilo, II. svetnik — Medven, III. svetnik — Smerkolj, sluga — Košič.

Interesente

vabimo neobvečno na ogled naše krasne zimske zaloge oblek in sukenj.

JOSIP ROJI A, Ljubljana.

PROSLAVA 30LETNICE TRBOVELJSKEGA »ZVONA«

Pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah štejemo v vrsto kulturnih društev po deželi, ki so z izredno vneto delovalo še pod Avstrijo in so krepko dvigala zastavo narodnosti ter so gojila našo pesem po doseženi svobodi z uspehom tudi na koncertnem odru. Kot se resnemu pevskemu društvu spodobi, je trboveljski »Zvon« praznoval svojo tridesetletnico brez fanfar in pompa, namreč z lepim koncertom, ki naj bi obenem proslavil 25 letnico umetniškega delovanja skladatelja Emila Adamiča. Pozivu na slavnostni koncert so se domačini odzvali v mnogobrojnem številu, prišlo je pa v Trbovlje počastiti delavno društvo »Zvon« tudi mnogo gostov. Iz Ljubljane pevstva društva »Slavec«, »Sloga« in Krakovo-Trnovo (korporativno), iz Smartna pri Litiji »Zvon« (korporativno), dalje pevski zbor Glasbene Matice iz Ljubljane in pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane (po večjih deputacijah) ter druga društva. Koncert se je vršil v nabito polni dvorani novega Sokolskega doma, ki je lepa in prostorna, toda malo akustična. Najboljše je pel (izmed mešanih zborov) jubilar, trboveljski »Zvon« pod vodstvom svojega dolgoletnega, delavnega pevovodje g. Oskarja Molle, ki je vse skladbe natančno naštel in jih primerno interpretiral. Izmed mešanih zborov so zlasti ugajale E. Adamičeve (pele so se izključno Adamičeve skladbe!) Barčica zaplavala, peta morda v za las prepočasnem tempu in živahna »Kresovale tri devojke«, med moškimi zbori pa je razvel poslušalce do navdušenega priznanja »Lucipeter ban«, katerega so morali ponoviti. — Jubilar sta počastila s čestitkami in izročitvijo krasnih vencev s trobojnimi deputacijami »Ljubljanskega Zvona« in pevškega društva »Krakovo-Trnovo«. — Smartinski »Zvon« je pod vodstvom pevovodje g. Mirka Premelca zapel dva mešana zbora »Če ti ne boš moj« in »Tožbo«, oba prav dobro, le mestoma preveč razsekano. Moški zbor nar. žel. glasb. društva »Sloga« iz Ljubljane se je pod istim pevovodjo dobro odrezal s skladbama »Kdo dobi dekle« in »Oženil se bom«. Na viharen aplavz je dodal še »Ti in jaz«, ki pa intonacijsko ni dosegla višine prvih dveh pesmi. — Ženski zbor »Slavec« iz Ljubljane je ljubko, dasi premalo živahno zapel otroški pesmi »Jurjevanje« in »Ciganska« ob spremljevanju svojega pevovodje g. Brnobiča, društveni mešani zbor pa je poveljal prednašal »Večernice« in »V snegu«, dve najbolj priljubljeni Adamičevi pesmici iz nekdanjih časov. Navreči je moral še eno pesem. Združeni moški zbori so zapeli mogočno »Zdravico«. Vsi sodelujoči so bili deležni nedeljene pohvale zadovoljnega občinstva, največ ovacij in priznanja je pač veljalo trboveljskemu »Zvonu«, njegovemu pevovodji g. Mollu in navzočemu skladatelju jubilaru g. Emilu Adamiču. Vsem, ki so posestili skromno, a tem bolj priščno slavnost se je raz odra v toplih besedah zahvalil predsednik trboveljskega »Zvona« g. Ing. Verbič. — Po koncertu se je v dvorani razvila živahna in domača pevska zabava, pri kateri so nastopali razni pevski zbori, par pesmi pa je zapel v splošno pohvalo tudi kvartet pevcev »Ljubljanskega Zvona«. Končno smo se ob zvokih Drakslerjevega orkestra malo poklonili tudi Terpsihori in le prekmurci je prišel čas odhoda na vlak. Na vrlo posrečeni slavnosti iskreno čestitamo trboveljskemu »Zvonu« tudi mi in mu želimo mnogo najlepših uspehov tudi v bodočih tridesetih letih.

A. F.

Dopisi.

Marenberg. V našem trgu so razpisane za 20. decembra t. l. občinske volitve. Zela po teh volitvah je bila splošna, ker z delom dosedanjega občinskega zastopstva nismo bili zadovoljni. Kako bodo te volitve izpadle, je težko prerokovati, ker je zanimanje zanje od strani občinarjev precej veliko. Zlasti Nemci, ki prvič volijo v občinsko zastopstvo, pridno agitirajo sicer natihoma ali jako intenzivno. Njihova agitacija bo gotovo jako uspešna, ker je Marenberg znana nemška trdnjava, poleg tega nekateri izmed Slovencev, ki pripadajo stranki, ki se smatra za edino državotvorno, mesto da bi agitirali zoper skupnega nasprotnika, pridno intrigrirajo in anonimno ovajajo nekatere Slovence iz edinega razloga, ker so pač drugega političnega prepričanja in se nočejo slepo pokoriti njihovim diktatom. Ta osebna gojenja marenberških samostojnih demokratov, če bi bila sploh kje na mestu, gotovo ni tukaj, na meji. Če se pa bodo ti gospodje še nadalje posluževali teh metod, bomo tudi mi začeli na isti način, ker materijala je dovolj in gotovo takega, da bo marsikomu jako neljubo. — Da ni ta način političnega medsebojnega boja pri nas ravno priljubljen, bodi že tukaj povedano, ker bodo imeli od njega korist le Nemci. — Če izpadejo torej volitve za Slovence slabo, bodo krivi samo tisti, ki hočejo s silo drugim obtolirati svoje mnenje in prepričanje. — To naj vzame slovenska javnost že sedaj na znanje.

PISMO IZ NEMCIJE.

Od naših vestfalskih rudarjev smo prejeli pismo, ki ga s toplim priporočilom vsej naši poslanski delegaciji objavljamo v njegovih najbolj bistvenih točkah. Pismo se glasi:

V imenu vseh vojnih sirot, ki živijo v Nemčiji, se moramo tudi mi enkrat oglasiti in vprašati našo državo, če prizna tudi nas kot svoje državljane ali ne.

Tudi mi smo žrtvovali svoje može in očete, toda dosedaj se še ni nihče spomnil vojnih sirot vestfalskih rudarjev. Prosim, da se večkrat, pa vsi naši apeli so ostali neuslišani.

Res je, da invalidnina v znesku 190 dinarjev mesečno, ni bogzna kakšna vsota. Toda bednim vojnim sirotam in invalidom v Vestfaliji, bi tudi ta vsota znatno pomagala.

Kakor hitro je eden od naših sinov star 21 let, takoj se ga spomni država in naj živi tudi v daljni Nemčiji. Če pa mu od dela omaga moči, tedaj ga država pozabi ravno tako, kakor so pozabljene vojne vdove in sirote vestfalskih rudarjev. Prepričani smo, da se strinja z nami vsa Slovenija, da je naš apel upravičen in da ne smejo vojne vdove in sirote v Vestfaliji biti še naprej pozabljene.

Prosim, zato vse slovenske poslance, da se za nas zavamejo in da pridejo tudi vojne vdove in sirote v Vestfalijo do svojih pravic.

— **Ministrstvo narodnega zdravja** je odobrilo večji kredit za nabavo zdravstvenega materiala in instrumentov, ki se razdele bolnicam.

— **Zaščita avtorskih pravic.** V Zagrebu se je začela akcija za zaščito avtorskih pravic. Deset let se je vršila ožja konferenca delegatov zagrebških interesiranih društev, meseca decembra pa se vrši širša konferenca vseh književnih in umetniških udruženj v državi. Na tej konferenci se bo sklepalo o smernicah ter o ustanovitvi Saveza književnikov in umetnikov, ki naj bi vstopil v Internacionalno združenje književnikov in umetnikov v Parizu.

— **Narodna banka in bosanski hotelirji.** Udruženje hotelirjev Bosne in Hercegovine se je obrnilo na upravni svet Narodne banke s prošnjo za kredite. Upravni svet je odločil nato na seji, da se bodo dovoljevali hotelirjem in restavratorem dolgoročni krediti za prizidke, reparature in adaptacije poslopij.

— **Izkaz o stanju hranilnih vlog** (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za III. četrtletje 1925 izide v eni prihodnjih števil Uradnega lista.

— **Ponarejeni dvadinarški kovani drobiž** se je pojavil v prometu. Falsifikati so na vidne pravim komadom popolnoma podobni. Razlikujejo se od njih v prvi vrsti po teži ter v tem, da so za pol milimetra debelejši, dalje so težji in imajo nekoliko drugačen zvok, ker so iz svinca. Na sredi roba imajo vidno črto, iz česar se sklepa, da so vliji v model od gipsa.

— **Brezplačni vizum za potovanje v Svico** dodeli po odredbi policijske oblasti v Bernu vsi naši železniški in poštne telegrafski in telefonski uslužbenci, če potujejo v službenih zadevah sami ali pa tudi z družino.

— **Posnemanja vredno.** Ljubljanski mešanec je poslal Jugoslovnski Matici dopisnico sledeče vsebine: »Z ozirom na nesramni atentat lahonov na tiskarno »Edinost« v Trstu prijavljam svoj pristop k Jugoslovnski Matici.« Kratek, a silno umeseten odgovor. Ziveli posnemalci.

— **Fabrikacija stročnic za svačice prepo-** vedana. Kakor se poroča, je država proizvajanje stročnic za svačice prepovedala. Vsled te prepovedi bo industrija težko oškodovana. Stvar naših industrijskih organizacij je, da nastopijo kot en mož zoper to prepoved.

— **Prepovedan list.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz in razširjevanje bolgarskega komunističnega lista »Sznajce«, ki izhaja v Detroitu v Severni Ameriki.

— **1500 Jugoslovenov se vedno v Sibiriji.** Po najnovejših podatkih, ki jih je dobilo ministrstvo socialne politike, se nahaja v nekem taborišču še vedno 1500 naših ljudi.

— **114.595 češkoslovaških državljanov na Dunaju.** Glasom uradnih statističnih podatkov zadnjega ljudskega štetja je imel Dunaj dne 7. marca 1923 1.865.780 prebivalcev. Od teh je avstrijskih državljanov 1.632.590, inozemcev pa 233.190. Večji del zadnjih odpade na češkoslovaške državljane češke in nemške narodnosti, to je 119.995 ali 51,29% vseh inozemcev, oziroma 6,41% celokupnega prebivalstva Dunaja. Čehom sledi Poljaki, ki jih je bilo, ne oziroma se na narodnost 40.000; Madžari 20.000; Nemci iz »raja« 15.000; Rumuni 10.000; Jugoslovenci 9000; Italijani 4000 itd. V jezikovnem oziru je bilo na Dunaju leta 1923, 1.745.426 Nemcev, od teh 1.575.277 domačinov in 170.149 inozemcev; Čehoslovakov je bilo vsega skupaj 81.344, od teh je bilo avstrijskih državljanov 48.352, inozemcev pa, ki so bili po večini češkoslovaški državljani, 32.992. V odstotkih izraženo ima Dunaj 4,36% Čehoslovakov, ki stanujejo večinoma v X. in XX. okraju.

— **Odlikovanje.** Lady Cunard iz Benetk je odlikovana z redom sv. Save IV. vrste.

— **Upokojitve v vojaški službi.** Upokojeni so bivši avstro-ogrski oficirji: artiljerijsko-tehnični podpolkovnik Alojzij Vrečar, major Rudolf Matičević ter kapetan Edmund Kovacic.

— **Rodbinska drama.** Te dni se je odigrala v Berlinu krvava rodbinska drama. 53 letni Tomaž Krzstaniak je umoril svojo 46 letno ženo z 10 sunki z nožem. Po daljšem tajanju morilec in njegove hčere se je ugotovilo, da sta anganjala oče in hči že več let krvosramstvo. Mati je stvar izsledila ter zagrozila z ovadbo. V nedeljo ponoči ju je zasačila zopet »in flagrante«. Nastal je kratek prepir, ki je končal s tem, da je Krzstaniak svojo ženo zaklal, da se je iznebil neprijetne priče.

— **Prilikkaveč umor iz ljubosumnosti** pred sodiščem. Svoječasno smo poročali o enem izmed najgobjejših zločinov, kar jih pozna dunajska kriminalistika, o bestialnem umoru Adele Schulz. 18-letni pomožni delavec Engelbert Baar je imel z dekletom intimno razmerje. Na izprehodih je bil njiju stalni spremljevalec Baarov prijatelj, grbasti prilikkaveč, 23-letni srebrarski pomočnik Josef Meisinger. Kmalu se je prilikkaveč, ki ga nobeno dekle ni maralo, zaljubil v ljubico svojega prijatelja ter ji ponudil zakon. Odnesele je košaro. To ga je tako raztogotilo, da se je sklenil maščevati. Jel je zoper Schulzovo intrigirati ter je prepričal končno svojega nekoliko omejenega prijatelja, da sta jo izvalila na binkoštno nedeljo ponoči na neki travnik v Liebhardstalu, kjer ji je dal Baar v slovo še par Judeževih poljubov. Ko je v njegovem objemu zadremala, jo je začel nadomati daviti. Ko mu je zmanjkalo moči, je nadaljeval po dogovoru delo prilikkaveč. Nezačeti sta potlačila v usta žepni robec. Ko sta bila prepričana, da je mrtva, sta jo spolno zlorabila. Pri obravnavi v glavnem priznava, samo glede nebestialnih stvari skušata zvaliti krivdo drug na drugega. Obravnava še traja.

— **Radi umora svoje prilice** se je zagovarjal te dni pred sodnim dvorom v Skoplju delavec Stojke Krstić. Zagovarjal se je pa takole: Sredi aprila se je seznanil z njenim bratom, ki ga je jel takoj nagovarjati, naj poroči njegovo sestro. Par dni nato jo je pripeljal k njemu. Bila je uduva. Dasi je imela s svojim prvim možem otroka, mu je ugajala in domenili so se, da bo čez dva meseca poroka. Toda čez par dni ni hotela Stojkanka o poroki ničesar slišati. Trdila je, da ji svobodno življenje mnogo bolj ugaja. Obtoženec pa se je hotel na vsak način poročiti. Zato je naročil dva dni predno jo je ubil, njenega brata, da bi jo pregovoril. Stojkanka je o tem izvedela. Zagrozila mu je, da bo umrl eden od njiju nasilne smrti. Ponoči ga je zbudil nenadoma silen udarec po tilniku. Ko je odprl ves prestrašen oči, je zagledal pred seboj svojo prilico, ki je imela v roki sekuro ter ga udarila še enkrat po čelu. K sreči ga ni dobro zadela. Iztrgal ji je sekuro ter jo udaril z njo po glavi, nakar se je zgrudila mrtva na tla. Prestrašen je hitel k policiji ter se prijavil. — Zdravniki so ugotovili, da na tilniku ni imel nobene poškodbe, pač pa je bil nekoliko opraskan po čelu. Sodišče ga je obsodilo radi uboja v afektu na 8 mesecev ječe.

— **Odkrila špijunska organizacija.** V Somboru so privedli 15 oseb iz vasi Bogojevo ter jih izročili državnemu pravdniku radi špijanaze. Obdolženci, med katerimi je več uglednih in bogatih ljudi, so člani nevarne tolpe, ki vohuni v korist Madžarski. Ob priliki Karlovega puča so hoteli pognati v zrak mostove čez Donavo pri Bogojevu in Novem Sadu ter razdeljati na več mestih železniško progo, da bi bil s tem oviran v slučaju konflikta med Jugoslavijo in Madžarsko prehod naših čet. V ta namen je dobil eden od članov tolpe, neki kavarnar iz Madžarske, 10 kg ekrazita in pikrita. Obdolženci deloma priznavajo, taje pa, da bi organizacija še vedno obstojala. Preiskava se vrši tajno, ker oblasti upajo, da pridejo na sled še večjemu številu madžarskih vohunov.

— **Zaročenec ultimatum.** Pred petimi tedni se je seznanila služkinja Roza Eidl na Dunaju na neki trgovci z 19-letnim pionirjem Josipom Kralowetzem. Vojaku je dekle ugajalo in sklenil je, da jo poroči. Ker pa je imel še premalo službenih let, ni dobil dovoljenja. Pa tudi dekle je oklevalo, zakaj izvedela je, da je dobil njen zaročenec pred kratkim neko blezen. Zato je zahtevala, da ji prinese zdravniško spritevalo, da je popolnoma ozdravel, sicer prekinje z njim vsako zvezo. Vse to je uplivalo na marsovega sina tako porazno, da je sklenil, da se preseli s svojo ljubico na drugi svet. Povabil je dekle v hotel, kjer ji je odkril svoj namen ter vihtel nabasan revolver. Toda dekle ni hotelo še umreti. Milo ga je prosila, naj odstopi od svoje namere. Kralowetz se je dal zaenkrat pregovoriti ter dal svoji nevesti 48-uren rok, da uredi svoje zadeve ter se poslovi od svojih staršev. Ta rok je uporabila Eidl za to, da je prijavila zadevo policiji, na-

LAJŠANA PLAČILA ZA
BLEKE DAJE
BERNATOVIČ

kar je bil Kralowetz aretiran. Nesrečni mladenci priznava, izgovarja pa se, da si je naknadno premislil ter sklenil, da ustrelj samo samega sebe. Kljub temu so ga izročili sodišču, kjer se bo zagovarjal radi poizkušene umora in nevarne grožnje, oziroma izsiljevanja.

— **Velika tatvina v Narodnem muzeju v Sofiji.** V nedeljo ponoči je bila izvršena v Narodnem muzeju v Sofiji velika tatvina. Neznani vlomilci so odnesli dve dragoceni numizmatični zbirki najredkejših makedonskih in traških komadov, med katerimi je bilo posebno veliko število zlatnikov Filipa Makedonskega in Aleksandra Velikega. Tatovi so odnesli tudi več drugih zlatih predmetov umetniške vrednosti. Škoda se ceni na 60 milijonov levov. Dostoj je bilo aretiranih okrog 30 osumljenecv.

— **Kapetan Carlier,** znani morilec švicarskega trgovca Iselija, je bil, ker je postala njegova obsodba pravomočna, prepeljan v kaznilnico v Požarevac, kjer ima, kakor znano, odsedeti 20 let ječe. Pred njegovim odhodom so ga intervjuvali novinarji. Bil je malo uljuden in glede svojih osebnih razmer sila redkobeseden. Povedal je, da policijo, ki je že popreje ni maral, sedaj mrzi. Pravtako je hud na novinarje, posebno na beograjske. Ne mara, da se piše o njem. Sicer pa trdi še vedno, da je nedolžen. Bled je kot zid in zelo slabo razpoložen. Na vprašanje, zakaj si pusti rasti brado, je odgovoril: Pustim si jo in pustil jo bom toliko časa, dokler se ne izkaže moja nedolžnost.

— **Strah žensk.** Tekom zadnjih mesecev so prihajale na dunajsko policijo številne ovadbe mladih, elegantno oblečenih dam, ki jim je polil in poškodoval neznan moški na najbolj obljubljenih krajih srezi mesta odvzadaj obleko z neko močno kislino. Naravno je, da je zavladal radi tega med Dunajčankami velik strah. Te dni so nenavadnega atentatorja na ženska krila zasačili »in flagrante«. Bil je neki 47-letni slikarski mojster. Citiran pred sodišče je skušal lagati. Trdil je, da je polival ženska krila s čistim alkoholom, ki ga rabi sicer za fabriciranje likerjev, toda preiskava je ugotovila, da ni šlo za alkohol, temveč za solno kislino. Da bi bil seksualno abnormalen, je obtoženec odločno tajil. Psihijatri ga niso preiskali in ker je izjavila neka priča, da je iskati po njenem mnenju motiv atentatov v zavisti, je bil obsojen obtoženec radi hudobne poškodbe tuje lastnine na 14 dni zapora.

— **Bubikoptredigija.** Pred par dnevi je izvršila soproga znanega londonskega milijonarja Jamesa Hobbsa samomor. Elegantna dama je občevala v najboljši londonski družbi ter bila jako priljubljena. Njen samomor je vzbudil veliko senzacijo in to tembolj, ker nihče ni vedel, kaj jo je gnalo v smrt. Že so začeli šušljati zlobni jeziki o ljubezenski dramati. Sedaj pa je vzrok samomora pojasnjen. Gospa Hobbs je zapustila pismo, v katerem sporoča svojemu soprogu, da je življenje ne veseli več, ker je prišla do prepričanja, da je njene mladosti konec. Neka prijateljica nesrečne milijonarke je povedala nato nekemu novinarju predzgodovino tega iz psihologičnega stališča tako interesantnega samomora. Prvi žalostni dogodek v življenju lepe tedaj 39 letne gospe Hobbs je bil, ko je opazila pred letom dni v svojih temnorjavih kodrih prve srebrne niti. Lotila se je je težka, več mesecev trajajoča depresija. Konsultirala je več zdravnikov, toda pomagati ji ni mogel nobeden. Že takrat se je izrazila napram svoji prijateljici, da, kadar mine njena mladost res definitivno, ne bo imelo življenje zanje nobene vrednosti več. Končno se je poslužila vendar pomoči frizerja in nekega dne se je pojavila zopet veelegelantna v družbi, z lepimi temnorjavimi lasmi, v katerih ni bilo nobenega sivga lasu — ker so bili pobarvani. Medtem je prišla nova moda — »bubikopf«. Seveda si je dala tudi ona lase ostržiti. Toda zdela se ji je, da se ji nova frizura prav nič ne poda. Opetovano je tožila, da ne more pričarati nobena brivska umetnost iz stara-joče se dame mlade. Jela se je izogibati družbe in vse pregovarjanje njene soproga, prijateljcev in prijateljic, da bi jo ozdravili fiksne ideje, da je 40-letna dama stara, je bilo zaman. Nekega dne, ko se je vrnil njen soproz z dvadnevne potoovanja, je našel svojo hišo zapuščeno. Služničad je bila odsotna, vrata spalnice njegove soproge zaklenjena. Ko jih je dal s silo odpreti, se mu je nudil strašen prizor: Njegova soproga je ležala na otomani s prerezanimi žilami v mlaki krvi, mrtva. Pred samomorom je dala služničadi dva dni dopusta, da je izvršila samomor lahko nemoteno.

— **Pušilci opija v Osijeku.** Osiješka policija je izsledila družbo kadilcev opija. Gre za večji in zaključeni krog »boljših« ljudi, ki so imeli svoj klub, v katerem so pušili opij.

Ljubljana.

— **Nastopno predavanje na univerzi.** Novoimenovani honorarni nastavniki juridične fakultete Ij. univerze vladni svetnik dr. Rud. Andrejka bo imel v četrtek 12. t. m. ob 18. v zbornici dvorani svoje nastopno predavanje: »Nove razvojne smeri v našem upravnem postopanju.«

— **Več dežnikov in denarnica z manjšo vsoto denarja,** ki je bila najdena na trgu, zamorejo dobiti lastniki vrnjene v pisarni mestnega tržnega nadzorstva, Vodnikov trg štev. 5.

Popolnoma novo!

Velik uspeh pri večerajšnji primijeri! Prvič v Jugoslaviji!

Veliki francoski »PATHE« FILM, Paris

DETE ULICE

Veliki filmski igrokaz v 7 dejanjih.

FERAUDY, prvak slavnega pariškega gledališča COMEDIE FRANCAISE splošno priljubljeni francoski JACKIE COODAN ter kolosalno dresirana opica »AUGUST«, nas eno in pol ure izvrstno zabavajo. — Izvanredna, celo umetniška igra malega francoskega JACKIE COODANA nas popolnoma osvoji. — Samo še dva dni! Predstave se vrše točno ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

EUROPEJSKO KINO MATICA (Tel. 124)

Vodilni kino v Ljubljani.

Gospodarstvo.

TRGOVSKE POGODBE MED NAŠO DRŽAVO
IN FRANCIJO TER ANGLIJO.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je po nalogu ministrstva pričela z nabiranjem gradiva za trgovsko pogodbo s Francijo in Anglijo. V to svrhu je razposlala vsem zainteresiranim, ki jih vodi v evidenci, da stojijo v trgovskih stikih z imenovanimi državama, podrobne vprašalne pole glede podatkov za pripravo predlogov za carinsko-tarifni, kakor tudi splošni in prometni del trgovske pogodbe. Predvsem želi zbornica, da sporočijo tvrdke, kateri predmeti prihajajo v promet z Anglijo in Francijo za nje v poštev in kakšna je sedanja carinska obremenitev teh vrst blaga v primeru z njih vrednostjo. Nadalje vabi zbornica vse interese, da poročajo zbornici o svojih dosežanih skušnjah v trgovskih stikih z Anglijo in Francijo in o ovirah ter neprilikah, ki so jih imeli v prometu z njima, kakor tudi o prevoznih stroških za posamezne vrste pošiljatev in sicer pri poštno-paketnem, kakor tudi pri železniškem prometu. Konečno so zbornici potrebni podatki glede določb o izvornih izpričevalih, kakor tudi o prometnih in posredniških zvezah, preko katerih se vrši trgovski promet z Anglijo in Francijo. Radi opetovanih sprememb v poslovnih stikih naproša zbornica vse interese, ki niso prejeli vprašalne pole, da prijavijo zbornici svoj naslov in vpošljejo obenem podatke za gornja vprašanja.

* * *

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 10. novembra 1925.

Blago. Bukovi hlodi In, od 35 cm prem., napr. od 3.50—4.50 m fre. Post. trs. 1 vag. 440, 440; frizi od 5—8 cm od 25—60 fre. m. trs. 1200, 1300; hrastovi dueli, 53, 60, 70, 80 mm fre. m. — 1300; 300 m³ tramov monte 2/3 od 3/3—5/7, 1/3 od 6/7—9/11 fre. n. p.

— 330. — Pšenica bačka 77, fco. n. p., 1 vag., denar 245, blago 245, zaklj. 245; kuruza stara par. Novi Sad, blago 170, kuruza umetno sušena, par. Novi Sad, blago 152.50, kuruza nova, kv. gar. Slovenija, par. Novi Sad, blago 112, kuruza umetno sušena, par. Postojna, trs., blago 195, kuruza stara fco. sremska, 3 vagone, denar 145, blago 150, zaklj. 145, proso dom., fco. prek. post., blago 215, oves dvojno rešetan, fco. slav. post., blago 170, otrobi drobni, par. Postojna, trs., blago 170, krompir, bel, lep, fco. prek. post., denar 75; laneno seme fco. prek. post., denar 520, laneno olje, fco. Ljubljana, sod. pos., denar 1650, želod, fco. n. p., blago 180, kostanj divji, n. p., denar 50, ježice, fco., n. p., denar 200; seno, sladko, stisnjeno, fco. štaj. p. blago 75, slama stisnjena, blago 50.

Vrednote: 2½% drž. rent. za vojno škodo 324 ult. dec.; 7% invest. posojilo iz l. 1921. 74—76; Celjska posojilnica d. d. 200—205; Ljubljanska kreditna banka 220; Merkantilna banka 100—103—102; Prva hrvatska štedionica 965; Kreditni zavod 175—185; Strojne tovarne in livarne 120; Nihag d. d. 38 do 40; Združene papirnice 120—126; Stavbna družba d. d. Ljubljana 100—110; Šešir d. d. 145 do 148; 4½% kom. zad. dež. banke 20 do 22; 4½% zast. l. kr. dež. banke 20—22.

Zagreb, dne 10. nov. Devize: Newyork čez 0—56.475, London izplačilo 273—275, ček 0—273.95, Pariz 223—227, Curih 1085.8—1093.8, ček 0—1089.25, Praga 166.69—168.69, Milan izplačilo 222.67—225.07, Bruselj 256—260, Amsterdam 2264.31—2284.3, Dunaj 792—802, Berlin 1340.25—1350.25.

Curih, dne 10. nov. Beograd 9.20, Newyork 518.875, London 25.14875, Pariz 20.65, Praga 15.375, Milan 20.67, Bukarešta 2.45, Varšava 86, Sofija 3.75, Dunaj 73.12, Berlin 123.50, Budimpešta 0.007270.

× Dostava naročenih praznih vagonov. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da se je stanje razpoložljivih praznih vagonov na progah v Sloveniji zadnje dni tako izboljšalo, da je bilo vozovno vodstvo ljubljanske železni-

ške direkcije v stanju kriti celokupno potrebo naročenih vagonov. Ker pa so naročila vagonov v zadnjem času zelo padla, je ostal znaten del voznega parka na primer v Savinjski dolini neizkoriščen, ker je bilo na vseh postajah od Otiškega vrha do Žalca naročenih samo 8 vagonov. Interesantom je torej zopet dana možnost eksporta lesa in drugih proizvodov v polnem obsegu.

× Za izvoznike vina in svežega mesa. Specialne vagone za prevoz vina z vdelanimi sodi iz hrastovine po 100, 120 ali 150 hl, kakor tudi nove hladilnice za prevoz svežega mesa in cisterne za prevoz bencina, olja in špirita daje v najem za posamezne voznije ali za daljšo dobo od 1 do 5 let večja avstrijska tvrdka. Naslov tvrdke dobijo interese v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

× Švicarski brezplačni vizumi za uradnike. Kakor poroča švicarski konzulat v Zagrebu naši zbornici za trgovino, obrt in industrijo, se bodo izstavljali brezplačni vizumi na potne liste železniških, poštinih itd. uradnikov, kakor tudi članov njih družin, ki jih spremljajo za potovanja v Švico po službenih ali oficijelnih poslih.

REBELIČNE ZAKONSKE ŽENE

Najvišji konsistorij ameriške episkopalne cerkve je nedavno sklenil, da »formule o pokorščini« pri porokah ne bo več uporabljal. Gospodje pastirji so bili mnenja, da moderne žene te formule itak že davno ne smatrajo več obveznim. Nasprotno, moški imajo »parirate«. Vsled tega je vzbudilo senzacijo, ko je izjavil pred kratkim v Newyorku neki zakonski mož pred sodiščem, da svoji soprogi v prihodnje ne bo »pariral«. Vsi časopisi so pisali o tem, kajti kaj takega se že več let ni pripetilo. Stvar je bila sledeča:

Gospod in gospa Whitney sta živela že dalj časa v večnem prepiru, zato sta šla končno

narazen. Soproga Virginija je vložila nato pri sodišču po svojem pravnem zastopniku sledeče »mirovne pogoje«, razdeljene po Wilsonovem vzgledu na 14 točk. Dokument se je glasil:

»Dragi Jaka! Pripravljena sem s Teboj živeti pod sledečimi pogoji: 1. To je zadnjikrat. Če mi daš še kakšen povod za nezadovoljnost, se ločim definitivno od Tebe in Ti boš kriv. 2. Najina zakonska skupnost bo temeljila na principih ljubezni in prijaznosti. 3. Hišnih zakonov, ki naj bi veljali zame, ni. 4. Vodstvo gospodinjstva, kakor tudi izbira moje in najinega dežela obleke, je moja stvar ter Tebe nič ne briga. 5. Denar, ki ga rabim, dobim od Tebe. 6. Za čiščenje parketov, pomivanje krožnikov in kar je drugih takih umazanih del ter za to, da bo pazila na dete, najameš služkinjo. 7. Pri banki moram imeti odprti konto, da se bom lahko nekoliko svobodneje gibala ter se ne bom dozdevala sama sebi revna kot cerkvena miš. 8. Najin zakon je smatrati za družabno pogodbo, to se pravi: nobeden od naju nima pravice drugemu kaj predpisavati. 9. Ti mi moraš vedno pomagati ter biti priazen z mano. 10. Prepri, ki je minil, se ne omenja več. 11. En večer vsak teden si popolnoma prost, isto zahtevam zase. 12. Ti ne govoriš nikdar več o »svobodi samca« ter ne hrepeniš nikdar več po družbi drugih mladih dam. 13. Ti se ne boš branil, če se bom hotela kdaj ločiti. 14. Ti boš spoštoval vedno resnico ter ne boš zopet tajil, kar si pravkar priznal. Basta.

Srečni soproj se sedel k pisalni mizi ter odpisal sledeče: »Draga Virginija! Tvoje pismo se glasi približno tako kot mirovni pogoji zmagovitega generala sovražniku, ki ga hoče prisiliti, da se mu brezpogojno podvrže. Pripravljen sem Ti vsaj deloma ustreči, toda da bi sprejel Tvoje pogoje kar »en bloc«, o tem ni govora. To je popolnoma izključeno. Za nadaljna ustmena pogajanja sem Ti rad na razpolago. Pristrane pozdrave Tvoj Jaka.« Od tedaj ni bilo o tem slučaju ničesar več slišati. Ne vem, toda bojim se, da je Jaka tako kot vsi njegovi sotrpini v Ameriki končno vendarle podlegel...

(130)

OKOLJAKU OKOLI sveta.

Spisaj Robert Kraft.

»Da, kjer sežigajo mr-mr-mrliče.«

»Popolnoma prav. Mrličev pač pri nas ne sežigamo. Toda v avtomobilu se kopičijo odpadki in mnogokrat jih ne moremo vreči ven ali pa tega izakega razloga nočemo storiti. Da odstranimo odpadke, imamo to izbo, ki je pravi krematorij. Odpadke damo not, zapremo vrata, potem zavrtimo tu nek vzvod in takoj izžarivajo stene tako vročino, da v enem trenutku vse zgori. Torej bi ta prostor uporabljali lahko tudi kot pravi krematorij. Ali pa bi tudi žive ljudi izpremenili takoj v kupec pepela. Ali naj zavrtim vzvod?«

Smehljaje se govori Leonor. Toda ta smehljaj prav nič ne ugaja trojici, dami že omedlevata.

»Prosim, mademoiselle, ne, ne, ne delajte takih burk,« jeclja don Manuel s še bledejšimi ustnami, mo — moja — ta — ta — tašča — je — je tako nerovozna.«

»Ne delam prav nobenih burk, to se pravi, burke je sedaj konec,« nadaljuje Leonor s popolnoma drugim glasom in enako tudi izgleda drugače. »Zadeva je sledeča: vožnjo od Captowna do sem smo napravili na parniku »Kolumbus«. Ko smo prišli v bližino pristana so hoteli mene in moje spremljevalce aretirati. Storit je menil to angleški kriminalni uradnik. Enega izmed mojih spremljevalcev, ki tedaj baš ni bil v avto-

mobilu, namreč mr. Georga Hartunga, so že prijeli in ga vklejenega odvedli na kopno, kjer so ga potem argentinski policaji odvedli na sodnijo. Jaz sem se osvobodila sama in sem zdaj tu. Poslušajte še sledeče: vi, don d' Estrella, se popeljete zdaj takoj v svoji ekipaži v Buenos Aires in naznanite svojemu gospodu tastu ali kdor že ima odločati o tem, da mora biti čez dve uri mr. Georg Hartung zdrav in nepoškodovan v mojem avtomobilu, sicer bombardiram Buenos Aires! Sestrelim mesto, da bo na vseh koncih hkrati gorelo!! Sredstva za to imam!! Moj avtomobil boste videli vedno v bližini mesta. Vašo bodočo gospo taščo in vašo gospodično zaročenko obdržim kot talki tu v krematoriju. Torej: če ne bo Georg Hartunga čez dve uri v avtomobilu, morata dami umreti in jaz zažgem Buenos Aires z bombami in granatami!! Ven!!!«

Pri zadnjih besedah je odprla Leonor vrata, zdaj zagrabl Argentinčev roko, slučajno se oprimejo njeni prsti zlate zapestnice, potegne ga iz sobe in ga vrže na hodnik proti steni, kjer obvisi izsušeni kavalersko.

»Izvolite tobaka? Pristen Španjol,« se smehlja poleg stoječi Adam.

Toda Don Manuel nima časa, da bi vzel ponudeni mu tobak, močna deklica ga je že zopet prijela in ga vleče po hodniku do njegove ekipaže.

»Proč, v mesto! Torej točno ob enajstih mora biti Georg Hartung pri meni, ali pa je Buenos Aires na vseh koncih v plamenih!!«

Don Manuel se zravna, skoči v ekipažo, ki oddrda proč.

Leonor se vrne v avto. Njena prsa se hitro dvigajo.

»Bravo, bravo!!« jo sprejme Adam veselo, in se tolče po gumijevi nogi. »To ste pa res imenitno napravili!!«

Leonor se ne briga zanj, s težavo se nekoliko pomiri, potem odpre vrata »krematorija!«

Pozdravi jo silen vrišč.

»Me smo nedolžne, me smo nedolžne!!« stoka nalepčičena dona in vije roke.

Leonor ne slut, da je tudi že argentinski predsednik podkupljen z ameriškimi zlatom — ali morda tudi z angleškim — da se polasti Leonore, ali pravzaprav njene skrivnosti, ali pa, da napravi, da izgine s površja zemlje kar ves avtomobil, in da njegova soproga ve za ta načrt.

Dobro je, da Leonor tega sploh ne izve, ali pa, če bi slučajno izvedela, da se za to sploh ne briga. Vtaknila bi roko le v gnezdo os, čigar prebivalci bi se nikdar ne utrudili. Zakaj kdo ve, koliko družb in posameznih individuov je že na vsem svetu, ki vsi streme, da se polaste te skrivnosti! Do konca bi sploh ne prišla.

»Ne, cenjene dame, ničesar se vam ni bati,« reče še precej prijazno. »Obdržim vas le kot talce, da ne bode streljali v moj avtomobil ali napraviliakega drugega atentata. To seveda bi bil tudi vaša poguba. Mene se vam ni treba bati. Pridite!«

Dami povede v jedilnico.

(Dalje prih.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

KOKS - - ČEBIN

Wolfava ulica 1/II. - Telefon 56.

Gospodična

trgovsko naobrazena išče mesta v pisarni, bodisi za knjigovodstveno, kontrolistino ali blagajničarko. — Pripravljena je iti tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Pisarniška moč«.

Dve mladenki

želita v svrhu duševnega razvedrila živahne korespondence z dvema inteligentnima gospodoma. — Dopise na upravo lista pod »Črnelaska in Brunelkac«.

Mladenec

zdrav in pošten, vajen kmetije, ži vine ter vseh ostalih poljskih del išče primerno trajno službo. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na upravo lista pod: »Vestene«.

Kje se kupi?

Je pri tvrdki

JOSIP PETELINC

Ljubljana

BLIZU PREŠERNEGA SPOMENIKA OB VODI najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znani znamke "GRITZ-ERL", "ADLER", "PHONIX", isto tam posamezne dele za stroje in voza, igle, oline, jermena, pnevmatike. Poup v vseh delih na stroji brezplačno! Vseletna garancija! Na veljavo! Na malo!

Upokojen

državni uradnik išče kakršnekoli službe. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Vestene«.

Mlad gospod

veselega značaja se želi seznaniti z istotako gospodično. Ponudbe na upravo lista pod: »Veselo«.

Dr. Tone Jamar

se je preselil

na Miklošičevo cesto

v novo palačo OUZD (bolniška blagajna) nasproti sodniji.

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

Sodarskega mojstra

(Oberbinder)

popolnoma vsečega za pivovarniški obrat potrebuje pivovarna I. Bajloni i Sinovi, Beograd.

Absolventinja

trgovske šole želi vstopiti kot praktkantinja h kakemu večjemu ljubljanskemu podjetju. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Mariljva«.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“!